

Asia: VN/9952/2024

## **Hallituksen esitys eduskunnalle sähköisen tiedoksiannon ensisijaisuutta viranomaistoiminnassa koskevaksi lainsäädännöksi**

### **Lausunnonantajan lausunto**

#### **Huomiot muutosehdotuksista**

Ulosottolaitos kannattaa sähköisen asioinnin edistämistä ja asioinnin siirtyminen sähköisiin viestipalveluihin on ulosoton näkemyksen mukaan paperipostia tieturvallisempi sekä nopeampi asiointitapa. Ulosotto saa säännöllisesti asiakaspalautetta kielteisestä huomiosta, jota ulosoton kirjelähetykset voivat aiheuttaa. Sähköisellä asioinnilla voitaisiin vaikuttaa tähän inhimilliseen ongelmaan.

Esitysluonnoksen mukaan käyttäjän ei ole pakko ilmoittaa sähköpostiosoitetta heräteviestien vastaanottamiseen. Käyttäjä olisi myös vastuussa sähköisen osoitteen ajan tasalla pitämisestä. Ulosottolaitos arvioi, että ehdotus voisi pahimmillaan johtaa oikeuden menetyksiin esim. siinä, että velallisen omaisuutta ulosmitataan siksi, ettei hän ole ollut tietoinen maksukehotuksesta. Toisaalta ehdotus on kuitenkin verrannollinen siihen, että maksukehotuksen sisältävä paperikirje jätetään avaamatta. Mahdollisuus saada heräteviestin tekstiviestinä puhelimeen voisi olla myös toimiva tapa saada kansalaisen huomio viranomaisen lähettämään viestiin. Tätä voitaisiin arvioida asian jatkovalmistelussa.

#### **Huomiot tiedoksiantoa koskevista ehdotuksista (18-19 b §:t)**

Ulosottolaitos käyttää nykytilassa tavallisissa tiedoksiannoissa ensisijaisena tiedoksiantotapana Suomi.fi -tiedoksiantoa, mikäli asiakkaalla on olemassa Suomi.fi -tili eikä hän ole tehnyt ulosottokaaren 3 luvun 38 §:n 3 momentin mukaista kieltoilmoitusta. Ehdotusluonnoksessa ulosottokaaren tiedoksiantoa koskeva valtakunnallinen sähköisen asiointijärjestelmän tiedonsiirron osoite esitetään korvattavaksi Suomi.fi -viestit palvelulla. Lisäksi esitysluonnoksessa ulosottokaaresta ehdotetaan poistettavaksi edellä mainittu kieltoilmoitus.

Tiedoksianto koskevalla muutosesityksellä tarkoitetaan Suomi.fi -viestejä, eikä se aiheuttaisi muutosta nykytilaan, kyseessä olisi sanamuodonmuutos. Nimenomainen kielloilmoitusta koskeva kohta poistettaisiin ulosottokaaresta, jotta asiaa arvioitaisiin tukipalvelulain 8 e §:n säännöksen nojalla, muttei enää ulosottokaaren 3 luvun 38 §:n 3 momentin säännöksen nojalla. Siten jatkossa kieltäytymismahdollisuus koskisi kaikkea viranomaisviestintää, mutta enää ei olisi mahdollisuutta kieltäytyä erikseen vain ulosoton kirjeiden vastaanottamisesta. Muutosesitys on hyvä, koska tämän arvioidaan edistävän ulosoton sähköistä asiointia.

Luonnos hallituksen esitykseksi mahdollistaisi sen, että ulosottoviranomainen voisi jatkossa lähettää tiedoksi annettavan asiakirjan ulosoton sähköiseen asiointipalveluun. Ulosottolaitos on panostanut merkittävästi sähköisen asioinnin kehittämiseen viime vuosina ja ehdotettu muutos on Ulosottolaitoksen tavoitteen mukainen. Esitysluonnoksen mukainen sähköisen tiedoksiannon vastaanottamisen vahvistaminen edellyttäisi Ulosottolaitoksesta tietojärjestelmäkehittämistä, jotta se saataisiin esitysluonnoksen mukaisesti käyttöön.

Esitysluonnoksen mukaan todisteellinen sähköinen tiedoksianto ei edellyttäisi jatkossa vastaanottajan suostumusta. Ulosottolaitos arvioi, että muutos on hyvä, koska se tosiasiallisesti ohjaa sähköiseen asiointiin.

#### **Huomiot sähköisen asiakirjan saapumista määräajassa koskevasta ehdotuksesta (11 §)**

Esitysluonnos ja sen perustelut ovat kannatettavia. Esitys ei toteutuessaan muuttaisi voimassa olevaa käytäntöä, tiedoksisaantiajankohta määräytyisi vain jatkossa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain mukaan.

#### **Muut huomiot**

-

#### **Huomiot soveltamisalan muuttamista koskevasta ehdotuksesta esitutkinnan ja poliisitutkinnan osalta**

Esitysluonnos ei koske tältä osin ulosoton toimintaa.

#### **Huomiot oikeudenkäymiskaaren (erit. OK 11:3) ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain prosessiosoite- ja tiedoksiantosäätelyä koskevista ehdotuksista**

-

#### **Muut huomiot koskien oikeudenkäymiskaarta ja oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia**

Sähköisen tiedoksiannon edellytysten parantamiseksi ehdotetaan prosessioitesäätelyn muuttamista ja asianosaisen velvoittamista ilmoittamaan tuomioistuimelle henkilötunnuksensa. Ulosottolaitoksen näkökulmasta yksilöinti edistää myös asian käsittelyä ulosottomenettelyssä.

## **Huomiot oikeudenkäyntimaksun porrastusta koskevasta ehdotuksesta hallinto- ja erityistuomioistuinten osalta**

Esitysluonnos ei koske tältä osin ulosoton toimintaa.

**Esityksessä on arvioitu ehdotettavien muutosten perus- ja ihmisoikeusvaikutuksia, yritysvaikutuksia ja viranomaisvaikutuksia. Onko esityksessä otettu huomioon tältä osin keskeisimmät vaikutukset? Arvioitteko muutoksilla olevan sellaisia vaikutuksia, joita esitysluonnoksessa ei ole tunnistettu?**

-

### **Muut huomiot**

Ulosottolaitos kannattaa Ulosottokaaren 3 luvun 15 §:n 2 momentin kumoamista. Arvioimme, että vastuunvaihtoilmoituksista luopuminen toisi säästöä postituskuluissa, kun ilmoituksia ei tarvitsisi lähettää. Velalliselle menevissä kirjeissä on kullakin hetkellä asiaa hoitavan vastaavan ulosottomiehen tiedot ja vastaavan ulosottomiehen tiedot näkyvät myös ulosoton sähköisessä asiointipalvelussa. Ulosottolaitoksen asiakaspalvelu antaa myös vastaavan ulosottomiehen tiedot.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan ulosottokaaren 3 luvun 33 §:n pykälän muuttamista siten, että vireilletuloilmoitus voitaisiin antaa kohtuullisessa ajassa, kun nykyinen sanamuoto on viipymättä. Ulosottolaitos kannattaa muutosta, koska tämä mahdollistaisi postitusrytmin harventamista, jolloin samalle vastaanottajalle meneviä asiakirjoja voitaisiin postittaa samassa postilähettyksessä. Muutoksella ei olisi vaikutusta vastaanottajan oikeusturvaan, koska varsinainen postituspäivä otettaisiin huomioon asetetuissa määräajoissa.

Valistuskirjelmän sisältöön tehtäväksi muutokseksi ulosottokaaren 11 luvun 8 §:ään esitetään, että valittajan on mainittava postiosoitteen sijaan sähköinen osoite, johon valitusta koskevat tiedoksiannot voidaan lähettää. Muutos vastaisi tältä osin esitysluonnoksen tarkoitusta sähköisen asioinnin lisäämiseksi.

Kivistö Jarmo  
Ulosottolaitos

Tammenkoski Riina  
Ulosottolaitos